

Μ. Χαρακόπουλος από την Πάδοβα: Χωρίς ρίζες ποιο μπορεί να είναι το ευρωπαϊκό μέλλον;

/ [Επικαιρότητα](#)

«Η παρουσίαση του Τόμου, όπως και το Συνέδριο και η Έκθεση που διοργανώνονται αυτές τις ημέρες στην Πάδοβα, έχει ιδιαίτερη σημασιολογική αξία. Κι αυτό γιατί αυτή η πόλη συμπυκνώνει πλήρως αυτό που λέμε ευρωπαϊκό πνεύμα. Δηλαδή διαθέτει όλα τα δημιουργικά στοιχεία της αρχαιοελληνικής, ρωμαϊκής και χριστιανικής παράδοσης, τα οποία πολύ νωρίς και πολύ γόνιμα καλλιέργησαν τον ευρωπαϊκό ουμανισμό. Τα θεμέλια, δηλαδή, του κοινού μας ευρωπαϊκού πολιτισμού», επισήμανε ο Γενικός Γραμματέας της Διακοινοβουλευτικής Συνέλευσης Ορθοδοξίας (ΔΣΟ), Μέλος της Βουλής των Ελλήνων, δρ Μάξιμος Χαρακόπουλος στην παρουσίαση του τόμου: «Αγία Σοφία. Οι ναοί της του Θεού Σοφίας ανά τον κόσμο», στην Πάδοβα της Ιταλίας.

Η παρουσίαση έλαβε χώρα στο πλαίσιο της Έκθεσης και του Συνεδρίου με θέμα: **«Μεταξύ Ανατολής και Βενετίας. Τυπογραφία, Χαρακτικά και Ελληνικά Βιβλία, 17ος-19ος αιώνας»**, εις μνήμην της αείμνηστης Διευθύντριας του Ελληνικού Ινστιτούτου Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Σπουδών Βενετίας, Καθηγήτριας Χρύσας Μαλτέζου.

Στην ομιλία του ο ΓΓ της ΔΣΟ αναφέρθηκε στο ιστορικό παρελθόν της πόλης της Πάδοβα και στις σχέσεις που τη συνδέουν με τον ελληνισμό, όπως το ότι, σύμφωνα με την παράδοση, ο λαός που την ίδρυσε προήλθε από την Παφλαγονία της Μικράς Ασίας, αλλά και το ότι ο πρώτος χριστιανός επίσκοπος της πόλης, ήδη από τον 1ο αιώνα, ήταν ο ελληνικής καταγωγής Άγιος Προσδόκιμος. Επίσης, επισήμανε το έργο των Βυζαντινών λογίων, που πριν και μετά την Άλωση της Πόλης, μεταλαμπάδευσαν παραδόσεις χιλιάδων ετών, συμβάλλοντας στο αναγεννησιακό κλίμα.

Στην παρουσίαση του βιβλίου, εκτός του Μάξιμου Χαρακόπουλου, μίλησαν επίσης ο Καθηγητής του Πανεπιστημίου του Μπέργκαμο κ. Riccardo Saccenti και η Αντιδήμαρχος της Πάδοβα κα Francesca Benciolini, ενώ συντονιστής ήταν ο Πρόεδρος της Ελληνικής Κοινότητας της Βενετίας, κ. Δημήτρης Ζαφειρόπουλος.

Η συνείδηση του κοινού πολιτισμού γεννά ευθύνες

Ο Μάξιμος Χαρακόπουλος στην ομιλία του στάθηκε σε δύο σημεία: «το ένα είναι η κοινή πολιτισμική πορεία του ενιαίου ευρωπαϊκού πολιτισμού, τον οποίον πρέπει να προστατέψουμε. Ασφαλώς, όλοι επιζητούμε την πρόοδο και την προσαρμογή στις νέες συνθήκες που διαμορφώνει η ζωή, καθώς όπως είπε και ο αρχαίος Έλληνας φιλόσοφος Ηράκλειτος, τα πάντα ρει. Όμως, χωρίς ρίζες, χωρίς συνείδηση του παρελθόντος μας, χωρίς τήρηση των κοινών αξιών μας, στις οποίες συμπεριλαμβάνονται οι χριστιανικές μας αξίες, ποιο μπορεί να είναι το ευρωπαϊκό μέλλον; Ιδιαίτερα σε έναν κόσμο που φαίνεται ότι αλλάζει ραγδαία, και με βίαιο τρόπο.

Το δεύτερο στοιχείο είναι ότι η συνείδηση αυτής της κοινής πολιτισμικής καταγωγής και ιστορικής πορείας εγείρει ευθύνες σε όλους μας για την υπεράσπιση της κοινής πολιτισμικής κληρονομιάς μας. Αυτήν την ευθύνη αισθανθήκαμε ως διακοινοβουλευτική οργάνωση των Ορθοδόξων, που εγκολπώνει βουλευτές από 25 κοινοβούλια, ώστε να προχωρήσουμε στην έκδοση του παρόντος τόμου. Αιτία της πρωτοβουλίας μας είναι η αγωνία μας για την τύχη της Αγίας Σοφίας της Κωνσταντινούπολης, μετά την απόφαση της τουρκικής ηγεσίας το 2020 να μετατρέψει τον Φάρο του Οικουμενικού Χριστιανισμού, σε μουσουλμανικό τέμενος. Επρόκειτο σαφώς για πράξη που εκπορεύτηκε από πολιτικά κίνητρα και είχε στόχο την εργαλειοποίηση της θρησκείας».

Στην Αγία Σοφία της Πάδοβα

Ο Μάξιμος Χαρακόπουλος κατέληξε λέγοντας πως «ξέρουμε ότι αν και εμείς παραιτηθούμε, τότε η υπόθεση πιθανόν να λησμονηθεί. Γι' αυτό συνεχίζουμε, γιατί ξέρουμε ότι όσο αγωνίζεσαι για μια δίκαιη υπόθεση, πάντα θα υπάρχει ελπίδα κάποια στιγμή να δικαιωθεί. Σε αυτόν τον αγώνα θα θέλαμε να σας έχουμε συναντιλήπτορες και συνοδοιπόρους».

Πριν την παρουσίαση του Τόμου μέλη της ΔΣΟ εκκλησιάστηκαν στον ελληνορθόδοξο ναό του Απόστολου Λουκά στην Πάδοβα. Κατά την παραμονή του στην Πάδοβα ο Μάξιμος Χαρακόπουλος, συνοδευόμενος από τον Κύπριο βουλευτή κ. Ηλία Μυριάνθους και τον Σύμβουλο της ΔΣΟ δρ Κώστα Μυγδάλη επισκέφθηκε τον Ναό της Αγίας Σοφίας στην Πάδοβα και ενημερώθηκε γι' αυτόν από τον

εφημέριο Don Giorgio Ronzoni.

Η ομιλία του δρ Μάξιμου Χαρακόπουλου στην Πάδοβα

Χαίρομαι ιδιαίτερα που μας δίνεται η δυνατότητα να παρουσιάσουμε, στην πόλη της Πάδοβας, τον βραβευθέντα από την Ακαδημία Αθηνών τόμο που εξέδωσε η ΔΣΟ για τους ιστορικούς Ναούς της του Θεού Σοφίας ανά τον κόσμο. Μια παρουσίαση που εντάσσεται στις εκδηλώσεις που διοργανώνονται με θέμα: «Μεταξύ Ανατολής και Βενετίας. Τυπογραφία, Χαρακτικά και Ελληνικά Βιβλία, 17ος-19ος αιώνας», εις μνήμην της πρώην Διευθύντριας του Ελληνικού Ινστιτούτου Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Σπουδών Βενετίας, της Καθηγήτριας Χρύσας Μαλτέζου.

Θεωρώ ότι η παρουσίαση του Τόμου, όπως και το Συνέδριο και η Έκθεση που διοργανώνονται αυτές τις ημέρες στην Πάδοβα, έχει ιδιαίτερη σημασιολογική αξία.

Κι αυτό γιατί αυτή η πόλη συμπυκνώνει πλήρως αυτό που λέμε ευρωπαϊκό πνεύμα. Δηλαδή διαθέτει όλα τα δημιουργικά στοιχεία της αρχαιοελληνικής, ρωμαϊκής και χριστιανικής παράδοσης, τα οποία πολύ νωρίς και πολύ γόνιμα καλλιέργησαν τον ευρωπαϊκό ουμανισμό. Τα θεμέλια, δηλαδή, του κοινού μας ευρωπαϊκού πολιτισμού. Όπως γνωρίζετε καλύτερα εμού, η Πάδοβα είναι μια πόλη που οι απαρχές της ιστορίας της ανιχνεύονται ήδη από τα χρόνια του Τρωικού πολέμου.

Η παράδοση μας μεταφέρει ότι ο λαός που την ίδρυσε προήλθε από την Παφλαγονία της Μικράς Ασίας. Δίπλα, δηλαδή, στην πόλη που ονομάστηκε, πολλούς αιώνες αργότερα, από τον αυτοκράτορα των Ρωμαίων Κωνσταντίνο τον Μέγα, Κωνσταντινούπολη, την πρωτεύουσα της υπερχιλιόχρονης Ανατολικής Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας, του ούτω καλουμένου Βυζαντίου.

Η Πάδοβα, όμως, έχει και βαθιές χριστιανικές ρίζες, οι οποίες σχετίζονται και με τον ελληνικό κόσμο της Ανατολής. Αυτό, άλλωστε, καταδεικνύει το γεγονός ότι ο πρώτος χριστιανός επίσκοπος της πόλης, ήδη από τον 1ο αιώνα, είναι ο Άγιος Προσδόκιμος -μάλλον ελληνικής καταγωγής- που εστάλη εδώ από τον ίδιο τον Απόστολο Πέτρο.

Αλλά τι χρειαία άλλης μαρτυρίας έχουμε για την μακρά και πλούσια χριστιανική παράδοση της όμορφης αυτής πόλης, όταν σε κάθε βήμα μας συναντούμε μοναδικές εκκλησίες και ιερές μονές, κοσμήματα αρχιτεκτονικής τέχνης και πανδαισία τοιχογραφιών;

Από τη Βασιλική του Αγίου Αντωνίου της Πάδοβας έως την Αγία Σοφία -για την οποία μιλούμε σήμερα. Και από την Βασιλική της Αγίας Ιουστίνης μέχρι το παρεκκλήσι Σκροβένι.

Εκεί που οι εξαίσιες τοιχογραφίες του Τζιότο συγγενεύουν αισθητικά με τοιχογραφίες της Μονής της Χώρας στην Κωνσταντινούπολη -σήμερα, δυστυχώς, τζαμί. Η Πάδοβα, όμως, που υπήρξε πρώιμο ουμανιστικό κέντρο της Ευρώπης, με Πανεπιστήμιο ήδη από το 13ο αιώνα απ' όπου πέρασαν κορυφαίες διάνοιες όπως ο

Κοπέρνικος ή ο Γαλιλαίος, θα αποτελέσει και τόπο που τα ελληνικά γράμματα θα βρουν εύφορο έδαφος για να ανθίσουν.

Φορείς αυτής της γνώσης θα είναι οι Βυζαντινοί λόγιοι πριν και μετά την Άλωση της ΚΠόλεως, που θα μεταλαμπαδεύσουν παραδόσεις χιλιάδων ετών, συμβάλλοντας στο αναγεννησιακό κλίμα.

Ειδικά για την Πάδοβα, να αναφέρω τον σπουδαίο Μανουήλ Χρυσολωρά. Αλλά και τον πατριάρχη του ουμανισμού, τον μεγάλο Ιταλό ποιητή Πετράρχη, που έμεινε ένα διάστημα στην Πάδοβα.

Όλα τα προαναφερόμενα τα γνωρίζετε άριστα. Τα θέτω, όμως, για να δείξω δύο πράγματα:

Το ένα είναι η κοινή πολιτισμική πορεία του ενιαίου ευρωπαϊκού πολιτισμού, τον οποίον πρέπει να προστατέψουμε. Ασφαλώς, όλοι επιζητούμε την πρόοδο και την προσαρμογή στις νέες συνθήκες που διαμορφώνει η ζωή, καθώς όπως είπε και ο αρχαίος Έλληνας φιλόσοφος Ηράκλειτος, τα πάντα ρει. Όμως, χωρίς ρίζες, χωρίς συνείδηση του παρελθόντος μας, χωρίς τήρηση των κοινών αξιών μας, στις οποίες συμπεριλαμβάνονται οι χριστιανικές μας αξίες, ποιο μπορεί να είναι το ευρωπαϊκό μέλλον; Ιδιαίτερα σε έναν κόσμο που φαίνεται ότι αλλάζει ραγδαία, και με βίαιο τρόπο.

Το δεύτερο στοιχείο που θέλω να επισημάνω είναι ότι η συνείδηση αυτής της κοινής πολιτισμικής καταγωγής και ιστορικής πορείας εγείρει ευθύνες σε όλους μας για την υπεράσπιση της κοινής πολιτισμικής κληρονομιάς μας.

Αυτήν την ευθύνη αισθανθήκαμε ως διακοινοβουλευτική οργάνωση των Ορθοδόξων, που εγκολπώνει βουλευτές από 25 κοινοβούλια, ώστε να προχωρήσουμε στην έκδοση του παρόντος τόμου.

Αιτία της πρωτοβουλίας μας είναι η αγωνία μας για την τύχη της Αγίας Σοφίας της Κωνσταντινούπολης, μετά την απόφαση της τουρκικής ηγεσίας το 2020 να μετατρέψει τον Φάρο του Οικουμενικού Χριστιανισμού, σε μουσουλμανικό τέμενος. Επρόκειτο σαφώς για πράξη που εκπορεύτηκε από πολιτικά κίνητρα και είχε στόχο την εργαλειοποίηση της θρησκείας.

Έτσι, εδώ και σχεδόν έξι χρόνια συρρέει αμέτρητο πλήθος εντός του Ναού, θέτοντας σε άμεσο κίνδυνο την στατικότητα του κτιρίου. Είναι πολλές οι φθορές που ήδη έχουν καταγραφεί, ενώ τον κώδωνα του κινδύνου τον έχουν κρούσει και Τούρκοι επιστήμονες.

Όλα αυτά τα χρόνια, με τον τόμο υπό μάλης, επιδιώκουμε να αφυπνίσουμε τη διεθνή κοινότητα, να μη λησμονηθεί αυτή η βέβηλη πράξη, που συνιστά επιπλέον και κατάφωρη παραβίαση των κανόνων της ΟΥΝΕΣΚΟ, καθώς ο Ναός συγκαταλέγεται στα Προστατευόμενα Μνημεία Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς.

Γι' αυτό τον Τόμο, που εμπεριέχει 37 Ναούς αφιερωμένους στην Αγία Σοφία από τη Σκωτία μέχρι και την Κίνα, από τον Ατλαντικό μέχρι τον Ειρηνικό, τον μεταφράσαμε σε 15 γλώσσες.

Τον επιδώσαμε σε πολιτικούς και θρησκευτικούς ηγέτες -όπως τον μακαριστό πάπα Φραγκίσκο και τον Οικουμενικό Πατριάρχη Βαρθολομαίο- σε εξέχοντα μέλη της Ακαδημαϊκής Κοινότητας, σε διεθνείς θεσμούς, όπως ο ΟΗΕ, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Δυστυχώς, ακόμη δεν έχουμε τα αποτελέσματα που θα επιθυμούσαμε. Ξέρουμε, όμως, ότι αν και εμείς παραιτηθούμε, τότε η υπόθεση πιθανόν να λησμονηθεί. Γι' αυτό συνεχίζουμε, γιατί ξέρουμε ότι όσο αγωνίζεσαι για μια δίκαιη υπόθεση, πάντα θα υπάρχει ελπίδα κάποια στιγμή να δικαιωθεί.

